

ство на обслуговування цього каналу. Аналіз рівня та динаміки показників фінансових результатів діяльності дозволить зробити висновок, що до основних витрат на обслуговування маркетингових каналів можна віднести витрати на: зберігання товару, транспортування, формування замовлення та мерчандайзинг, збут та адміністративні витрати тощо.

Складність аналізу витрат на обслуговування маркетингових каналів полягає у відсутності єдиного підходу до їх обліку. Так, у більшості досліджуваних підприємств витрати на зберігання та транспортування товарів, пов'язаних із продажем, відносять на собівартість продукції, хоча, згідно з методичними рекомендаціями з обліку торгових витрат, вони мають відноситися до витрат на збут. Різні підходи до обліку витрат значно ускладнюють аналіз маркетингової діяльності торговельно-посередницьких підприємств.

На особливу увагу при дослідженні політики продажу оптових підприємств заслуговує аналіз способів формування замовлення та їх вплив на обсяги продажу підприємства.

Завдяки впровадженню маркетингових інновацій є можливість оптимізувати витрати, пов'язані з формуванням замовлення та доставкою товарів безпосередньо замовнику, полегшити обмін інформаційними потоками як на рівні підприємства, так і між покупцями, зменшити кількість помилок у виконанні замовлень тощо.

Таким чином, в умовах функціонування цивілізованого ринку саме торговельне посередництво повинно стати важелем для стимулювання зростання ефективності виробництва та більш повного задоволення потреб покупців.

Висновки з проведеного дослідження. Проведене дослідження виявило, що вплив маркетингу на діяльність торговельного посередництва – це системне управління елементами маркетингової діяльності з дотриманням принципів соціально-етичного маркетингу, що спрямоване на своєчасну адаптацію діяльності підприємства до умов, що змінюються, маркетингового середовища, на задоволення запитів споживачів і забезпечення на цій основі довгострокового комерційного успіху. Зменшення чистого прибутку, рентабельності більшості маркетингових каналів та загальних обсягів продажу мають додатково спонукати торговельно-посередницькі підприємства до впровадження у свою діяльність маркетингових інновацій та пошуку джерел фінансування, оскільки такі показники прибутковості не дозволяють здійснювати фінансування даного напрямку із результатів діяльності досліджуваних підприємств.

Дослідження маркетингової діяльності торговельно-посередницьких підприємств дозволяє зробити припущення, що деякі розглянуті фактори, зокрема витрати на маркетингову діяльність загалом, витрати на рекламу, витрати на маркетингові інновації, можуть впливати на обсяги продажу досліджуваних підприємств.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Оснач О.Ф. Промисловий маркетинг : підручник / Оснач О.Ф., Пилипчук В.П., Коваленко Л.П. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 364 с.
2. Голошубова Н.О. Оптова торгівля: організація та технологія [Текст] : [навч. посібн.] / Н.О. Голошубова, В.М. Торюков. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2005. – 265 с.

УДК 338.242

Цап М.В.
аспірант кафедри економіки підприємства
Львівської комерційної академії

МАКРОЕКОНОМІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ДЕРЖАВНОЇ СТРУКТУРНОЇ ПОЛІТИКИ ІМПОРТОЗАМІЩЕННЯ В УКРАЇНІ

Стаття присвячена узагальненню обсягів та рівня імпортозалежності економіки України, ідентифікації чинників імпортозаміщення. Проаналізовано обсяги внутрішнього виробництва, роздрібно-товарообороту, доходів і витрат населення. Показано взаємозалежності розвитку інфраструктури торгівлі та імпортозалежності. Ідентифіковані недоліки державної політики підтримки вітчизняного виробництва. Зроблено висновки відносно перспективних напрямів регулювання імпортозаміщення в Україні.

Ключові слова: імпортозаміщення, державне регулювання, структурна політика, макроекономічні передумови.

Цап М.В. МАКРОЕКОНОМИЧЕСКИЕ ПРЕДПОСЫЛКИ ГОСУДАРСТВЕННОЙ СТРУКТУРНОЙ ПОЛИТИКИ ИМПОРТОЗАМЕЩЕНИЯ В УКРАИНЕ

Статья посвящена обобщению объемов и уровня импортозависимости экономики Украины, идентификации факторов импортозамещения. Проанализированы объемы внутреннего производства, розничного товарооборота, доходов и расходов населения. Отображены взаимозависимости развития инфраструктуры торговли и импортозависимости. Идентифицированы недостатки государственной политики поддержки отечественного производства. Сделаны выводы относительно перспективных направлений регулирования импортозамещения в Украине.

Ключевые слова: импортозамещение, государственное регулирование, структурная политика.

Tsap M.V. MACROECONOMIC PRE-CONDITIONS OF IMPORT SUBSTITUTION IN UKRAINE GOVERNMENT STRUCTURAL POLICY

The article deals with the volumes and level of Ukraine economy import dependence generalization, factors of import substitution authentication. Internal production, retail commodity turnover, population profits and charges volumes are analysed. Interdependence of trade infrastructure development and import dependence are retined. The lacks of domestic production support public policy are identified. Conclusions for perspective directions of import substitution regulation in Ukraine are done.

Keywords: import substitution, government control, structural policy, macroeconomic pre-conditions.

Постановка проблеми. Методологічно проблема імпортозаміщення в загальному обумовлена двома домінуючими групами чинників. З одного боку, це розвиток внутрішнього споживчого ринку країни (включно з його елементами та взаємозв'язками між ними – попитом і пропозицією товарів, доходами населення та його купівельною спроможністю, сформованістю торгово-посередницької інфраструктури), який, власне, і слугує каталізатором привабливості для зовнішньої експансії товарів і послуг, з іншого – розвиненість бар'єрного чинника та компенсаторних можливостей національного господарства (наявність потужностей внутрішнього виробництва, конкурентоспроможність місцевих виробників, дієвість елементів інституційної інфраструктури тощо), які стримують надходження на внутрішній ринок товарів, виготовлених не на території країни, або й взагалі економічно унеможливають імпорт. В Україні якість та структура зазначених чинників негативна. Це позначається на надмірній імпортозалежності держави з усіма її негативними наслідками.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретико-прикладні засади імпортозаміщення досліджувалися такими вітчизняними вченими, як Я. Жаліло, В. Гацько [1], Т. Остапенко [2] та ін. Основи стратегування і планування державної політики активізації імпортозамінних процесів стали предметом наукових пошуків Г. Ортіної [3], Т. Кисіля [4] та ін. Зовнішньоекономічні механізми регулювання імпортозаміщення розробляли Дунаєв І. В., Бабаєв В. Ю. [5]. Проте особливості сучасних передумов імпортозаміщення, які в Україні особливо загострилися, потребують обґрунтування абсолютно нових і більш дієвих підходів до державного регулювання і вирішення цієї проблеми.

Постановка завдання. На основі викладеного можна сформулювати мету дослідження як проведення аналізу макроекономічних передумов імпортозаміщення, оцінювання чинників, що їх визначають, та формування перспективних напрямів удосконалення державної структурної політики імпортозаміщення в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. До переліку чинників, які стимулювали насичення внутрішнього ринку України товарами і послугами, передусім відноситься зростання внутрішнього ринку та збільшення обсягів роздрібного товарообороту. Так, якщо оборот роздрібної торгівлі у 2000 р. становив 47,5 млрд грн, то у 2012 р. збільшився до 812,1 млрд грн. У цей же період спостерігалось істотне (в межах 10%) щорічне (крім кризових 2008-2009 рр.) збільшення обсягу роздрібного товарообороту не лише в номінальних, але й у фактичних цінах: у 2000 р. темпи зростання (до попереднього року) становили 108,1%, у 2005 р. – 123,4%, у 2010 р. – 110,1%, у 2011 р. – 113,2%. Лише у 2012 р. до попереднього року спостерігався приріст у розмірі 12,3%. Звернемо увагу, що у 2012 р. до 2000 р. загальний оборот роздрібної торгівлі по державі у порівняльних цінах збільшився у 5,5 рази [6, с. 5, с. 31]. Це є очевидним свідченням швидкого поступу вітчизняного внутрішнього споживчого ринку, а, відтак, і зростання його привабливості для виробників і постачальників товарів з інших держав.

У 2012 р. вітчизняний оборот роздрібної торгівлі досяг 812,1 млрд грн, що є свідченням місткого внутрішнього ринку держави, та збільшився до 2000 р. у 17,1 рази. Високими темпами за аналізований період збільшувався і продаж товарів населенню у роздріб. Так, на одиницю населення роздрібний товарообороту

2012 р. становив 8885 грн, що було на 16,01% більше, ніж у попередньому році, та у 15,2 рази більше, ніж у 2000 р. Хоча як обсяги, так і темпи зростання роздрібного товарообороту у сільських поселеннях України були меншими у порівнянні з міськими поселеннями, загалом тенденції щодо покращення купівельної спроможності та збільшення обсягів споживання товарів спостерігалися аналогічні.

Потрібно звернути увагу й на те, що попри загальновідомі процеси концентрації роздрібної торгівлі у нашій державі у великих торговельних мережах, що супроводжується відкриттям великої чисельності супер- та гіпермаркетів, структурна характеристика їх місця у роздрібному товарообороті погіршується. Йдеться про зменшення частки роздрібного товарообороту підприємств та збільшення частки роздрібного товарообороту фізичних осіб – підприємців. Упродовж 2000-2012 рр. частка роздрібного товарообороту підприємств зменшилася на 6,8 в. п. (з 53,8% до 47,0%), натомість частка товарообороту фізичних осіб – підприємців збільшилася на 11,4 в. п. (з 35,8% до 47,2%). Це також може розглядатися як сприятлива передумова для збільшення обсягів проходження на внутрішній ринок товарів іноземного походження та виробництва, адже, по-перше, багато фізичних осіб – підприємців здійснює постачання товарів із-за кордону, налагодивши власний канал імпорту і товароруху (це особливо характерне для продажу одягу, побутової техніки, господарських та інших непродовольчих товарів); по-друге, через велику кількість приватних підприємців державі складніше налагодити систему контролю проходження товарів через цей канал; по-третє, потрапити у мережу великих об'єктів роздрібної торгівлі імпортерів часто витратніше через необхідність домовлятися з власниками та керівниками торговельних підприємств про представництво своїх товарів у їх торговельній залі.

Значною стимулюючою імпорт в Україну товарів і послуг передумовою стало зростання доходів населення. Так, сукупні доходи населення в Україні становили у 2012 р. 1,4 трлн грн та збільшилися до 2000 р. у 10,9 рази. Лише до 2011 р. доходи населення зросли на 11,1%. Майже аналогічними темпами зростала за цей же період і заробітна плата (жарного року в період з 2000 по 2012 рр. приріст заробітної плати та середнього розміру місячної пенсії пенсіонерам становив не менше 10%), що становила у 2012 р. 42,2% від загальних доходів населення. Для порівняння: частка доходів від власності становила у 2012 р. лише 5,3%, прибутку та змішаного доходу – 15,1%. Високий рівень заробітної плати у сукупних доходах громадян (у порівнянні з країнами ЄС, де рівень заробітної плати не перевищує 25-30% і значну частку становлять доходи від підприємницької діяльності та комерціалізації власності) є свідченням надмірної залежності населення від зайнятості і оплати праці та, відповідно, обмеженості у витратах на придбання товарів довгострокового використання (на противагу споживчим витратам) чи на інвестиційні цілі. Очевидно, що це також сприятливий чинник для постачання на внутрішній ринок України імпортованих товарів часто не високої якості, але дешевших за ціною.

Не менш важливу роль у формуванні купівельних фондів населення відіграють соціальні допомоги та інші поточні трансферти, що становили у 2012 р. 593,2 млн грн (37,4% у сукупних доходах населення). До 2000 р. сума за цією статтею загальних доходів громадян збільшилася у 4,8 рази, що також є

свідченням не надто високої заможності населення, що надмірно залежне від державної підтримки та, очевидно, не надто соціально захищене і має достатні можливості для придбання більш якісних і дорожчих споживчих товарів і послуг.

Як можемо спостерігати, темпи зростання витрат населення на придбання товарів і послуг зросли у період 2000-2012 рр. на таку ж величину, як і обсяги отриманої заробітної плати. Відтак, робимо висновок, що у населення немає достатніх фінансових можливостей на формування нагромаджень і заощаджень. Рівень витрат на придбання товарів і послуг у сукупних доходах населення становив у 2012 р. 83,8%, що є високим значенням, та цей показник щороку збільшується (до прикладу, частка витрат на нагромадження та не фінансові активи становила лише 1,3%, на фінансування доходів від власності – 2,0%, приріст фінансових активів – 6,1%, поточні податки на доходи, майно та інші поточні трансферти – 6,8%). До 2011 р. показник збільшився на 2,4 в. п., а до 2009 р. – на 4,5 в. п. Це є свідченням, з одного боку, зростання купівельної спроможності населення, а з іншого – посилення його залежності від споживчого ринку. Така обставина, очевидно, що є сприятливою для постання на споживчий ринок іноземних товарів і послуг.

Ще більш критичною є ситуація з грошовими доходами та витратами домогосподарств. Їхні витрати на придбання товарів і послуг у 2012 р. становили 90% від загальних витрат. При цьому переважало придбання продовольчих товарів – 52,8%. Попри те, позитивно, що за аналізований період зростала частка витрат на непродовольчі товари. Упродовж 2000-2012 рр. частка витрат на непродовольчі товари збільшилася на 8,0 в. п. (з 29,2% у 2000 р. до 37,2% у 2012 р.). Це є свідченням певного покращення рівня якості життя і скерування все більшої частини купівельних фондів населення на придбання товарів довшого вжитку. З іншого боку, це також може бути позитивним чинником для стимулювання збільшення обсягів імпорту, а саме – побутових товарів, електротехніки, автомобілів тощо.

Сприятливим чинником для налагодження каналів товароруку на внутрішній ринок України імпорти товарів став також швидкий розвиток вітчизняної торгово-посередницької інфраструктури, включно з елементами зовнішньоторговельної діяльності. Незважаючи на чітко виражену тенденцію до зменшення чисельності підприємств роздрібною торгівлі (кількість підприємств роздрібною торгівлі та ресторанного господарства за період з 2005 по 2012 р. зменшилася на 28,1%, або на 17,2 тис. од., а кількість підприємств роздрібною торгівлі без торгівлі автомобілями, мотоциклами та паливом – на 29,5% (11,4 тис. од.), у т. ч. підприємств, що торгують переважно продовольчими товарами, – на 30,3%, а непродовольчими – на 29,1%), її не слід вважати такою, що свідчить про звуження мережі об'єктів сфери товарного обігу.

Підставою для такого висновку є збільшення чисельності та торгових площ продовольчих універсамів та супермаркетів (чисельність об'єктів збільшилася у 2012 р. до 2005 р. на 73,1%, а їх торгова площа – на 81,2%), гіпермаркетів (відповідні показники для яких збільшилися у 4,4 та 4,8 рази), непродовольчих універмагів (на 45,0% та 3,9 рази). На сьогодні мережа крупних об'єктів як роздрібною, так і оптовою торгівлі продовжує розвиватися та багато об'єктів знаходяться на стадії інвестування і завершення будівництва.

Підтвердженням розвитку в нашій державі торговельних об'єктів є збільшення забезпеченості на-

селення торговельною площею. Так, у 2000 р. на 10 тис. осіб населення припадало 1437 м кв. торгової площі. Тоді як у 2012 р. цей показник збільшився до 2040 м кв., що на 603 м кв. або на 42,0% більше.

Останніми роками спостерігається і активне збільшення обсягу роздрібного товарообороту в розрахунку на один м кв. торгової площі (причому випереджаючими темпами, ніж зростає торгова площа) – т. зв. віддача торгової площі. Якщо у 2005 р. на 1 м кв. торгової площі припадало 27,4 тис. грн роздрібного товарообороту, то у 2012 р. цей показник збільшився до 87,4 тис. грн (що у 3,2 рази більше), віддача торгової площі під продовольчими товарами збільшилася за цей період у 4,4 рази, а непродовольчими – у 3,0 рази.

На нашу думку, збільшення торгової площі та підвищення ефективності її використання розширює можливості для імпортерів і нерезидентів для розміщення їх товарів у роздрібній торговельній мережі України. З іншого боку, зменшення чисельності підприємств та об'єктів торгівлі може стати сприятливою передумовою для органів державного управління відносно застосування економічних інструментів обмеження доступу імпортичних товарів на полиці торговельних підприємств.

Сприятливою умовою щодо зростання обсягів імпорту в нашу державу товарів і послуг стало збільшення чисельності суб'єктів господарювання, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність, зокрема займаються імпортом. Так, кількість підприємств-імпортерів у 2013 р. становила 24,7 тис. од., що на 781 підприємство (на 3,3%) більше, ніж у попередньому році [7, с. 19]. Протягом періоду 2010-2013 рр. чисельність імпортерів щороку лише збільшувалася та зросла у порівнянні з 2007 р. на понад 2 тис. (на 9,1%) підприємств. Ще більш виразними були тенденції відносно зростання чисельності імпортерів послуг. У 2013 р. такою діяльністю займалося 6037 підприємств, що було на 570 од. (10,4%) більше, ніж у попередньому – 2012 р.

Вже стало традиційним у нашій державі те, що діяльність підприємств-імпортерів більш активна, ніж експортерів, адже станом на 2013 р. чисельність імпортерів була більшою на 80,2%. Найбільшою була диференціація цього показника у 2008 р. – 2,2 рази. Потрібно звернути увагу й на те, що разом зі збільшенням чисельності суб'єктів імпорту в останні роки активно розвивалася й мережа представництв імпортерів та торговельних агентів, що просувають та пропонують на внутрішньому ринку товари і послуги, виготовлені не на території України. Це, по-перше, призвело до збільшення обсягів імпорту товарів і послуг (як у вартісному, так і в абсолютному вираженні) та, по-друге, зміцнення позицій основних країн-партнерів у структурі імпорту товарів. Якщо у 2009 р. частка Російської Федерації у імпорті товарів в Україну становила 29,1%, Німеччини – 8,5%, Китаю – 6,0%, Польщі – 4,8%, Казахстану – 4,5%, то у 2013 р. частка Російської Федерації збільшилася до 30,2%, Китаю – до 10,3%, Німеччини – до 8,8%, Польщі – до 5,3%, та значно посилили позиції такі економічно розвинені держави, як США (частка в імпорті в Україну 3,6%) та Італія (2,7%).

Таким чином, розвиток інституційної інфраструктури зовнішньоекономічної діяльності, зокрема імпорту, та навпаки, певного відставання інституційних можливостей вітчизняного експортного комплексу є позитивною передумовою до посилення проблеми імпортозаміщення в Україні.

Власне, потужний експортний потенціал є одним із компенсаторних інструментів регулювання обсягів

імпорту. Але для цього потрібно сформувати конкурентоспроможний виробничий комплекс. Певні передумови для цього існують. Так, в Україні упродовж 2000-2007 рр. та 2010-2011 рр. збільшувалися обсяги промислового виробництва, у 2000-2006, 2008 та 2011 рр. – виробництва продукції сільського господарства; за період 2000-2012 рр. обсяги виробництва промислової продукції збільшилися у 6,1 рази, а продукції сільського господарства – на 47,9%.

Проте, як можна спостерігати з рис. 1, практично увесь період упродовж 2000-2012 рр. зростання обсягів виробництва вітчизняної продукції не встигало за темпами зростання продажу продукції в роздріб. Таким чином, ще й з урахуванням спрямування частини виготовленої в державі продукції на експорт є підстави стверджувати, що ніша, яка утворюється при розширенні місткості сфери товарного обігу, заповнюється імпоротною продукцією.

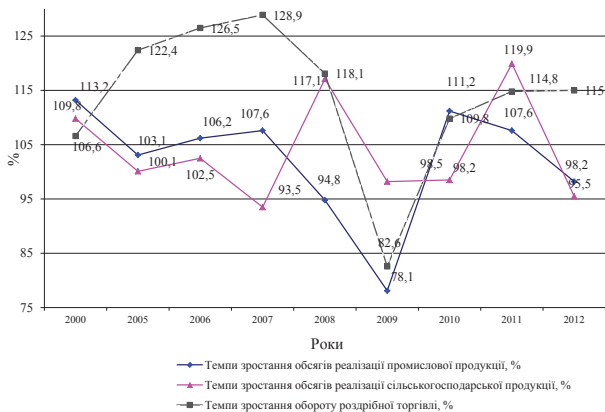

Рис. 1. Темпи зростання обсягів реалізації промислової і сільськогосподарської продукції та роздрібно товарообороту в Україні у 2000-2012 рр.

Джерело: [8, с. 27]

Особливо відчутним був розрив у 2005-2007 рр., коли темпи приросту роздрібно товарообороту становили понад 20%, а реалізації продукції промисловості та сільського господарства – лише в межах 3-7%. Позитивно, що у 2011 р. темпи зростання обсягу реалізації сільського господарської продукції перевищили темпи зростання роздрібно товарообороту, але у 2012 р. продовжилася негативна тенденція до, по-перше, спаду темпів зростання обсягів реалізації продукції промисловості (на 1,8 в. п.) та сільського господарства (на 4,5 в. п.) та, по-друге, значного перевищення темпів розширення сфери товарного обігу над обсягами вітчизняного виробництва.

Особливо негативною характеристикою спаду в промисловості у 2012 р. слід вважати зменшення обсягів виробництва і реалізації продукції у переробній промисловості (на 3,7%), де створюється основна частина доданої вартості, а саме – у легкій промисловості (на 5,5%), обробленні деревини та виробництві виробів з деревини (на 1,8%), виробництві коксу і продуктів нафтопереробки (на 26,4%), виробництві іншої неметалевої мінеральної продукції (на 5,8%), металургійному виробництві та виробництві готових металевих виробів (на 5,2%), машинобудуванні (на 6,0%).

Звернемо увагу й на те, що недостатньою конкурентоспроможністю характеризується вітчизняне виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів, що є одним з головних чинників продовольчої, а через неї і соціальної та демографічної безпеки

держави. Так, у 2008, 2009 та 2011 рр. спостерігався спад у цій галузі промисловості, а приріст продукції у 2010 (на 3,2 в. п.) та 2012 рр. (на 1,6 в. п.) слід вважати недостатнім, оскільки із урахуванням індексів цін промислової продукції у ці роки, приріст виробництва і реалізації харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів у порівняльних цінах в ці роки також є від'ємним. З огляду на наявні виробничі потужності, парадоксальним слід вважати зменшення обсягу виробництва хліба і хлібобулочних виробів (на 4,0% до 2011 р.), напоїв (на 2,0%) та тютюнових виробів (на 1,5%).

Відносно спаду у вітчизняному машинобудуванні, то органам державного управління потрібно звернути увагу на скорочення у 2012 р. до 2011 р. виробництва машин і устаткування (на 10,0%), а також виробництва електричного, електронного та оптичного устаткування (на 11,6%).

Україна характеризується значним потенціалом сільськогосподарського виробництва, але неефективно використовує його. Так, у 2012 р. до 2011 р. зменшилися обсяги продукції рослинництва (на 8,2%), у т. ч. зернових культур (на 18,4%), технічних культур (на 2,5%), картоплі, овочів та баштанних (на 1,2%), плодоягідних та винограду (на 1,2%), кормових культур (на 6,6%). Обсяги продукції сільського господарства (у постійних цінах 2010 р.) у 2012 р. зменшилися в порівнянні з попереднім роком на 4,5%.

Охарактеризоване є свідченням недостатньо ефективного використання виробничих потужностей із постачання на внутрішній ринок товарів, виготовлених в Україні, та протидії таким чином імпортним товарам. Очевидно, що вітчизняний виробничий потребує підтримки як фінансово-інвестиційної, ресурсної, так і маркетингової щодо створення якісної і конкурентоспроможної продукції та просування її на ринок. Передусім органам державного управління слід спрямувати зусилля на підтримку вітчизняних товаровиробників в осучасненні та модернізації їх матеріально-технічної бази.

Іншою негативною тенденцією є малоінвестиційний характер капітальних інвестицій суб'єктів реального сектору національної економіки. Так, у 2012 р. частка інвестицій у концесії, патенти, ліцензії, торговельні марки і аналогічні права становила лише 1,6%, а у придбання програмного забезпечення – 1,2%. Аналогічні показники для сільського, лісового та рибного господарства були на рівні 0,08% та 0,1%, а промисловості – 0,3% та 0,5%.

Висновки з проведеного дослідження. Для економіки України характерною є ситуація, коли посилюється вплив чинників, які стимулюють збільшення обсягів імпорту (швидке розширення місткості внутрішнього ринку та сфери товарного обігу, зростання доходів громадян, розвиток інституційної інфраструктури торгово-посередницької та зовнішньоекономічної діяльності, послаблення контролю та покращення можливостей входження у систему вітчизняної торгівлі), і практично не сформовано бар'єрних та компенсаторних можливостей протидії (формування і використання потужностей внутрішнього виробництва, зростання його конкурентоспроможності, підвищення фінансово-економічної ефективності, розвиток інвестиційно-інноваційно активних інтегрованих підприємницьких мереж). Встановлено наявність негативних тенденцій до зменшення частки продажу у роздрібно товарообороті товарів, виготовлених на території України, та збільшення обсягів продажу імпортової продукції. За період 2005-2012 рр. частка продажу вітчизняних товарів зменшилася з 70,5% до 58,9% (на 11,6 в. п.).

Ситуація особливо критична для непродовольчих товарів, де частка товарів, виготовлених на території нашої держави, зменшилася на 15,7 в. п. – до рівня 41,9%. Погіршення, хоча й у меншій мірі, спостерігається і для продукції продовольства.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Жаліло Я.А. Проблеми формування сучасних засад політики імпортозаміщення в Україні / Я.А. Жаліло, В.М. Гацько // Стратегічна панорама [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.niisp.org/vydanna/panorama/issue.php?s=epol2&issue=2006_1.
2. Остапенко Т. Вплив експортоорієнтованих та імпортозаміщуючих галузей на зростання економіки країни / Т. Остапенко // Економіка, фінанси, право. – 2009. – № 10. – С. 11-16.
3. Ортіна Г. Моделювання розвитку реального сектора економіки як елемент державної антикризової стратегії / Ортіна Г. // Економіка. – 2014. – № 2(128). – С. 25-29.
4. Кисіль Т.В. Теоретичні засади використання стратегії імпортозаміщення на промислових підприємствах / Кисіль Т.В. // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2014. – № 1. – С. 64-71.
5. Дунаєв І.В. Імпортозаміщення в контексті вибору механізмів державної зовнішньоторговельної політики України / Дунаєв І.В., Бабаєв В.Ю. // Державне будівництво. – Харків : Вісник Харківського регіонального інституту державного управління. – № 1. – 2012. – С. 56-64.
6. Роздільна торгівля України у 2012 році. – К. : Державна служба статистики України, 2013. – 174 с.
7. Зовнішня торгівля України товарами та послугами у 2013 році. – К. : Державна служба статистики України, 2014. – 156 с.
8. Статистичний щорічник України за 2012 рік. – К. : Державна служба статистики України, 2013. – 552 с.